

KOERS HOUDEN VOOR TERSCHELLING

Verkiezingsprogramma VVD Terschelling 2018-2022

VVD TERSCHELLING KOERS HOUDEN VOOR TERSCHELLING

Verkiezingsprogramma VVD Terschelling 2018-2022

*Verkiezingsprogramma VVD terschelling 2018-2022
Samenstelling: VVD Terschelling*

*Leden programmacommissie:
Taco Lugt Lijsttrekker
Jeltje Hoekstra Sikkema Wethouder
Jan Jongsma Voorzitter*

*Eindredactie: Jeltje Hoekstra-Sikkema
DTP: Jos Boerland - Marren Media Joure
Foto's: Gemeente Terschelling*

© 2018 VVD Terschelling

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	4
Inleiding	5
Wonen	7
Economie	10
Toerisme	12
Landbouw en landschap	14
Onderwijs	15
Gezondheidszorg en sociaal domein	16
Sport en cultuur	17
Verkeer, vervoer en water	18
De rol van de gemeente	21

INLEIDING

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van de VVD op Terschelling 2018-2022. In dit programma geven we de koers aan die wij willen varen voor Terschelling. Een koers met behoud van de eilander zelfstandigheid en met behoud van het eilander eigene.

Wij wonen en werken op een schitterende plek, waar veel mensen terecht van genieten tijdens een korter of langer verblijf. We moeten ons dat blijven realiseren. Handelen met respect voor elkaar en met respect voor onze omgeving, in gezamenlijkheid optrekken voor deze unieke plek, waarbij het eilander belang gaat boven het eigen belang en waar we elkaar iets gunnen. Daadkrachtig opereren met vertrouwen in elkaar.

Het is fijn om op Terschelling te leven. De eilander cultuur is springlevend met een rijk verenigingsleven en talrijke sportclubs. De omgeving is prachtig en er valt veel te genieten, zoals van het natuurschoon, de prachtige stranden, de vele festiviteiten. Terschelling kan heel trots zijn op de manier waarop natuur en toerisme zijn geïntegreerd. Dat heeft voor eilanders en toeristen een enorm aanbod opgeleverd aan bedrijvigheid en activiteiten. Huifkartochten, kaasboerderijen, zeehondentochten, imkers, er is volop keus. Het groeit, bloeit, zwemt en leeft op en om het eiland. ... Vis uit de Noord- en Waddenzee, Terschellinger konijn uit de duinen, zeekraal, lamsoor, kokkels en oesters van het wad en natuurlijk de cranberry van Terschelling!

Er gaat veel goed op Terschelling. Dat moet vooral zo blijven. Maar het kan natuurlijk altijd beter. Voldoende woningen voor alle doelgroepen, gezond ondernemersklimaat, betaalbaar vervoer van en naar het eiland en werken aan duurzaamheid zijn daarbij belangrijke onderwerpen, naast nog vele andere aandachtspunten zoals de zorg voor een goed kust- en landschapsbeheer, passende zorg voor alle Terschellingers die dat nodig hebben, een goede besteding van ons belastinggeld.

Met dit programma hebben we in kaart gebracht waar we als VVD voor staan en wat we de komende periode willen realiseren. De VVD Terschelling is bereid om bestuursverantwoordelijkheid te dragen, durft besluiten te nemen en zal samenwerking zoeken met partijen en Terschellingers die zich willen inzetten voor ons unieke eiland. Wij gebruiken daarvoor ook ons provinciaal en landelijk netwerk.

Op woensdag 21 maart 2018 zijn op Terschelling de gemeenteraadsverkiezingen. De keuze is aan u!

Namens bestuur VVD Terschelling,

Voorzitter Jan Jongma

Lijsttrekker Taco Lugt

Koers houden voor Terschelling

WE HEBBEN HARD GEWERKT

We hebben constructief deelgenomen aan het college de afgelopen periode. En dat werd ook tijd. Het was tijd om schoon schip te maken. Het was tijd voor rust en stabiliteit. Het was tijd:

- ✓ om een andere koers te varen voor wat betreft onderlinge contacten en contacten met onze inwoners en ondernemers
- ✓ om aan de slag te gaan met een aantal langslpende dossiers.
- ✓ voor een andere wind in het gemeentehuis en een andere bestuurlijke wind.
- ✓ om te stoppen met kijken waarom iets niet kan, het was tijd om te kijken hoe het ook kan
- ✓ om financieel zaken handiger en efficiënter aan te pakken, met behoud van belangrijke voorzieningen zoals bijvoorbeeld het zwembad.
- ✓ om aan het onderling vertrouwen te werken.

Vertrouwen gaat te paard en komt te voet, dus willen we ons sterk maken om de komende periode nog verder te werken aan het onderling vertrouwen. Professioneel besturen met hart voor het eigene van het eiland was ons motto en dat zal het ook blijven.

WE WILLEN KOERS HOUDEN

Wij hebben er vertrouwen in dat we door de wijze waarop we de afgelopen periode met de coalitie vorm gegeven hebben aan het lokale bestuur we een goede slag hebben gemaakt als het gaat om onze zelfstandigheid als gemeente. Ook de hogere overheden kijken mee naar de bestuurskwaliteit op Terschelling en dan is een professioneel, stabiel en degelijk bestuur onontbeerlijk.

EEN LOKALE LIBERALE VOLKSPARTIJ VOOR ALLE TERSCHELLINGERS

Bij de VVD gaat het om de waarden vrijheid, verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid, sociale rechtvaardigheid en gelijkwaardigheid van mensen. Alles wat we doen gaat vanuit die principes.

Op het eiland profileren wij ons niet als landelijke partij, maar zijn wij een echte "Lokale Liberale Partij" en we lopen niet aan de leiband van Den Haag.

Doordat we echter een landelijke partij zijn, zijn de lijntjes met Den Haag en de Provincie Fryslân kort. Al jarenlang investeert de VVD in contacten met zowel de landelijke Kamerleden en bewindspersonen als met provinciale gedeputeerden en statenleden. Die contacten zijn onontbeerlijk gebleken. Immers op het eiland heb je meer dan gemiddeld in andere (Friese) gemeenten te maken met andere overheden. En dan red je het niet zonder een goed opgebouwd netwerk buiten het eiland.

Dit helpt in discussies rond de veerdienst, rond het beheer van het waddengebied, rond gaswinning, rond de waddentoets, rond het sociaal domein, rond het onderwijs en vele andere zaken.

- ✓ Lokaal met landelijk en provinciaal netwerk
- principe "een gezin, een plan" en betreft alle partijen nadrukkelijk vanuit hun eigen verantwoordelijkheid.

WONEN

Wonen is voor de VVD absoluut topprioriteit de komende periode. We hebben allemaal recht op een goed dak boven ons hoofd. En we willen dat onze kinderen en onze werknemers een fatsoenlijke woonplek op het eiland kunnen vinden. Dat is essentieel voor de leefbaarheid. De mogelijkheden om te wonen is voor alles wat op Terschelling gebeurt een onmisbare schakel:

- Voor de werkgelegenheid en economische belangen: Voor bedrijven en andere werkgevers is het een steeds groter knelpunt om vast personeel of seizoen medewerkers te vinden als er geen woningen beschikbaar zijn.
- Voor de toekomst: Jongeren, die ondertussen ook hun leven zelfstandig op Terschelling vorm willen geven, hier willen blijven en hier willen wonen en werken.
- Voor urgente situaties: Mensen die urgent een woonplek nodig hebben in verband met persoonlijke omstandigheden.
- Voor zorg: Ouderen die vanwege hun leeftijd en zorgbehoefte een andere woning nodig hebben en daarnaast zijn er onvoldoende woningen voor zorg-personeel.
- Voor het onderwijs: Scholen zijn voor hun voortbestaan en aanwas afhankelijk van jonge gezinnen die op het eiland wonen.

We zijn op een punt aanbeland waarop het steeds moeilijker is om mensen een dak boven hun hoofd te bieden. En dat is te gek voor woorden! We hebben werkgelegenheid, maar we kunnen onze banen nauwelijks invullen vanwege een gebrek aan een deugdelijke woonplek, ondanks bouw van nieuwe huur- en koopwoningen de afgelopen periode. Een gevolg van deze schaarste is bovendien dat woningen onbetaalbaar worden.

Ondertussen heeft de Provincie mede op ons verzoek het woningcontingent los gelaten voor wat betreft inbreidings- en invullocaties. In die zin zijn er vanuit de Provincie geen beperkingen.

Verder hebben we een woonvisie vastgesteld.

De voorbereiding is dus gedaan en nu moeten we overgaan tot daden.

De VVD ziet daarbij kansen in de volgende snelle maatregelen:

- Onmiddellijk regelen dat kangoeroe-wonen in daarvoor geschikte woningen en boerderijen is toegestaan zodat ouders en kinderen op de locatie als zelfstandige gezinnen kunnen leven.
- Onmiddellijk regelen om op ruime erven vrijstaande kleine woningen toe te staan
- Onmiddellijk toestaan dat (daar waar mogelijk) één woning kan worden opgesplitst in meerdere permanente woningen.
- Recreatieappartementen in woningen mogen omgezet worden in appartementen voor permanente bewoning.
- Middels een tijdelijke omgevingsvergunning wordt, als de recreatieappartementen en -woningen daarvoor geschikt zijn, toegestaan dat er tijdelijk permanent gewoond wordt.
- Snelle plaatsing van woonunits (Tiny-houses of andere vormen) op het Klu-terrein
- De oude Campus wordt verkocht onder de voorwaarde dat deze voor een periode van minimaal 15 jaar een bijdrage levert aan het huisvestingsprobleem. De huidige appartementen kunnen worden opgeknapt en verhuurd, het gebouw "op poten" kan worden gebruikt voor tijdelijke huisvesting van personeel en studenten van het MSTC.
- De gemeente zorgt er voor dat het eigen gemeentelijke vastgoed niet leeg staat maar wordt gebruikt, zeker daar waar het om woningen gaat.

We houden daarbij rekening met landelijke regelgeving, maar stellen zelf geen nadere beperkende regels voor, behalve dan die er al gelden ter bescherming van de omgeving en van het karakter van Terschelling. Een aantal van de genoemde zaken kunnen onmiddellijk worden gerealiseerd met een tijdelijke vergunning. De definitieve regeling kan dan later worden geformaliseerd.

Op langere termijn kijken we naar alle mogelijkheden die zich aandienen om er voor te zorgen dat we aan onze huisvestingsvraag kunnen voldoen. Daarbij is de woningcorporatie belangrijk, maar daar blijven we niet op wachten. Overigens wil De Veste onze gemeente verlaten. De VVD ziet een belangrijke rol voor de gemeente en de huurdersvereniging weggelegd bij de overgang naar een ander woningbedrijf. De VVD wil daarbij niet een gemeentelijk woningbedrijf ontwikkelen. Voor invulling van de bouwopgave worden naast afspraken met de woningcorporatie particuliere initiatieven omarmd. Zelfs als die niet onmiddellijk in het plaatje passen van ons huidig beleid qua locatie. We benaderen het met een open blik en kijken onder welke voorwaarden het mogelijk zou kunnen zijn, uiteraard wel rekening houdend met landschappelijke inpassing. Wat de VVD betreft is daarbij speciale aandacht voor een snelle realisatie van woningbouw in Hoorn. De gemeente realiseert verder zelf of in een publiek-private constructie een aantal doorstroomappartementen, waarin voor een bepaalde categorie mensen tijdelijk voor een periode van maximaal 2 jaar gewoond kan worden.

Oude invullocaties kunnen worden ingevuld. Voor nieuwe invullocaties zal een duidelijk kader komen wat we er onder verstaan, zodat voor iedereen duidelijk is wat de mogelijkheden zijn. We gaan niet op voorhand zelf locaties benoemen, we willen hier ruimte laten voor particulier initiatief.

Kansen die ontstaan doordat er locaties te koop komen worden alleen door de gemeente opgepakt en aangekocht als er geen particulier initiatief mogelijk is en er een duidelijke ontwikkellocatie kan ontstaan voor compacte woningbouw vanuit de woonvisie. Een voorbeeld hiervan zou kunnen zijn een verplaatsing van de Stoek in Hoorn (uiteraard met behoud en eventueel uitbreiding van de huidige functie), waardoor er op die locatie woningbouw gerealiseerd kan worden.

Voor grotere woningbouwprojecten wordt gezocht naar uitbreidingslocaties, waarbij de gemeente grond kan uitgeven. De dorpen Hoorn, Midsland en West-Terschelling hebben daarbij speciale aandacht. We willen daarbij alle opties bekijken die het voor de doelgroepen betaalbaar en haalbaar maken en ook voor de toekomst betaalbaar en haalbaar te houden.

Voor wat betreft het realiseren van woningen blijft welstand een belangrijk thema. De Welstandsnota moet worden herzien. De VVD wil het eilander eigen bewaken en bewaren en ziet in de welstandsnota een goed hulpmiddel. Niet door alles in de welstandsnota dicht te timmeren maar door goed te omschrijven wat onze intenties in elk gebied zijn. Experimenten in gebieden die authentiek zijn en een eilander karakter hebben horen niet tot onze agenda. Een open oog voor ontwikkelingen die de duurzaamheid bevorderen wel. Dat betekent dat wat de VVD betreft we het niet tot in detail regelen, maar wel heel duidelijk aangeven welk beeld ons voor ogen staat. In gebieden zoals West aan Zee en Midsland aan Zee zijn wij voorstander van de ontwikkelingen zo die nu zijn ingezet. In gebieden zoals bijvoorbeeld Oud-West zien wij graag bebouwing die aansluit op een authentieke en traditionele uitstraling. In het buitengebied zijn wij voor bebouwing die aansluit op de traditionele Terschellinger bouw. Nieuwbouwwijken die mogelijk ontstaan krijgen een nieuw beeld kwaliteitsplan, passend bij de locatie waar de wijk komt. En dat kan wat de VVD betreft dus een totaal andere beeldkwaliteit zijn, maar ook een hele authentieke traditionele uitstraling hebben.

Voor Dellewal en het B&Y terrein zijn afgelopen raadsperiode besluiten genomen. Wij staan achter de plannen voor het B&Y terrein. Na een lange periode van discussie over deze locatie is het huidige plan het best haalbare: aansluiting bij de bebouwing op West-Terschelling qua hoogte en uitstraling, geen hoogbouw en geen massieve gebouwen. Met dit plan kan de locatie in plaats van een bedrijventerrein met loodsen eindelijk een goede invulling krijgen.

Voor Dellewal is een raadsbesluit genomen om appartementen te bouwen voor permanente bewoning. De VVD had hier liever een andere invulling gezien. Planologisch en financieel vinden wij een uitbreiding van hotel Westcord een betere en zekerder variant. Minder impact op het gebied Dellewal en meer financiële zekerheid. Wij blijven er scherp op dat er geen ontwikkelingen ontstaan die financieel risico meebrengen en die ruimtelijk afbreuk doen aan het gebied.

Wat hebben we gedaan:

- ✓ Woonvisie is vastgesteld
- ✓ Woningbouw West-Aleta (huur- en koopwoningen) is gerealiseerd
- ✓ Bouw nieuwe Campus is gerealiseerd
- ✓ Woningcontingent voor inbreiding is afgeschaft

Wat willen we:

- De kansen die er door de genoemde snelle maatregelen liggen snel benutten
- Een gezamenlijke inspanning voor de overgang naar een nieuwe woningcorporatie met goede afspraken voor de bewoners en goede prestatieafspraken die worden nagekomen.
- Open blik voor nieuwe woningbouwlocaties
- Speciale aandacht voor ontwikkeling woningbouw Hoorn en Midsland
- Doorstroomappartementen realiseren
- Oude Campus wordt verkocht voor verhuur appartementen voor permanente bewoning en tijdelijke huisvesting van personeel en MSTC studenten
- Invullocaties kunnen worden benut en er komt een omschrijving waaraan nieuwe invullocaties moeten voldoen
- Welstandsnota actualiseren met oog voor de omgeving en met duidelijk omschreven beleidsintenties
- Initiatieven om woningen doelgroepen betaalbaar en haalbaar maken en ook voor de toekomst betaalbaar en haalbaar te houden.
- Scherp blijven op de ontwikkeling van Dellewal

ECONOMIE

Het ondernemersklimaat

De ondernemers van Terschelling zijn enorm belangrijk voor ons eiland. De VVD wil dat de dienstverlening bij de gemeente erop gericht is de ondernemers zo vlot en volledig mogelijk te helpen. Ondernemers met initiatieven moeten ruimte krijgen om te kunnen ondernemen. Kijken naar hoe het wél kan, in plaats van wat er niet kan! Ondernemers zijn zich er erg van bewust dat dit nooit ten koste mag gaan van het eilander eigene en het eilander belang, maar hebben oog voor het behoud van het karakter van het eiland en het belang van duurzaamheid. Kwaliteitsverbetering en vernieuwing staat wat de VVD betreft voorop.

Door het optimaliseren van de lokale omstandigheden draagt de gemeente bij aan een goede conditie van het bedrijfsleven. We willen dat er regelmatig contact is met belangenverenigingen. Het Recreatieplatform is daarbij van wezenlijk belang. Het advies dat zij gevraagd en ongevraagd geven bij gemeentelijke voorstellen wordt serieus meegewogen bij de besluitvorming zodat het belang voor toerisme en recreatie op een goede manier wordt getoetst. Het personeel bij de gemeente heeft competenties die gericht zijn op toerisme en recreatie en die mee kunnen denken ter bevordering van het ondernemersklimaat van Terschelling.

Wat hebben we gedaan:

- ✓ Recreatieplatform levert gevraagd en ongevraagd advies

Wat willen we:

- Ondernemers ruimte geven om kwaliteitsverbetering door te kunnen voeren zonder afbreuk te doen aan landschappelijke en maatschappelijke waarden

Minder regels

De VVD geeft ondernemers de ruimte zolang de ruimte van anderen gerespecteerd blijft. Gedetailleerde regels, overbodige vergunningen, papierwerk, en trage, niet op elkaar afgestemde procedures belemmeren ondernemers en burgers. Wij zijn dan ook voor zoveel mogelijk deregulering en optimalisering van de dienstverlening. Wij willen voorkomen dat de eilanders en het eilander bedrijfsleven onnodig last ondervinden van regels.

De wetgeving rond natuurbescherming en Natura2000 mag niet zo veel ingewikkelde regelgeving opleveren dat de vrijheid voor de burger en de ruimte voor ondernemen wordt beperkt. De inwoners van Terschelling mogen niet het gevoel krijgen dat Natura2000 een knellende dwangbuis wordt. De PAS-regeling heeft invloed op ontwikkelingen en we willen dat er zoveel als mogelijk wordt bevorderd dat deze regelingen passende ontwikkelingen niet te veel in de weg zitten. Natuur, landschapsschoon en het authentieke karakter van Terschelling kan ook zonder knellende regelgeving worden behouden.

Wat hebben we gedaan:

- ✓ De Algemene Plaatselijke Verordening (APV) is aangepast en regels zijn verminderd
- ✓ De beddenboekhouding is in overleg met de Provincie afgeschaft

Wat willen we:

- Er voor zorgen dat regels er slechts zijn als ze er toe doen, geen overdreven rompslomp veroorzaken en ze moeten handhaafbaar zijn

Financieel beleid

De VVD wil niet meer geld uitgeven dan strikt nodig is binnen de beschikbare financiële ruimte. Wij zijn ons ervan bewust dat iedere euro die de gemeente uitgeeft uit belastinggeld komt en dat we dat met elkaar opbrengen. De VVD wil een gemeente die verantwoord omgaat met de haar toevertrouwde middelen. “Eerst verdienen en dan uitgeven” is het motto. Het terugdringen van de overheidsuitgaven gaat voor verhoging van belastingen.

De VVD vindt dat toeristen niet als melkkoe van de gemeente moeten worden gezien. We willen dat de gemeente de relatie tussen de toeristenbelasting en wat we voor de toerist doen glashelder verantwoordt. We willen de verantwoording van de besteding van de toeristenbelasting herijken en we willen dat er een duidelijke link ligt met bestedingen ten gunste van toerisme en recreatie.

De VVD wil met ingang van 2019 de toeristenbelasting op een andere wijze innen. De voorbereidingen hiervoor kosten tijd, maar de meeste voorbereidingen zijn al wel gedaan. De inning hoeft dan niet meer worden gedaan door de logiesverstrekkers. Dit systeem willen we definitief gaan invoeren per januari 2019 en gaat wat de VVD betreft via een Waddenpas. Als mocht blijken dat hierdoor meer toeristenbelasting wordt geïnd dan noodzakelijk dan wil de VVD dat de hoogte van de toeristenbelasting naar beneden toe wordt bijgesteld.

De VVD wil een deel van de reserve Recreatie benutten voor cofinanciering van initiatieven voor toerisme en recreatie die de aantrekkelijkheid van het eiland voor onze gasten vergroten. We willen daar duidelijke voorwaarden voor opstellen.

Wat hebben we gedaan:

- ✓ Belangrijke bezuinigingen doorgevoerd zodat we weer ruimte hebben voor nieuw beleid

Wat willen we:

- Herijken verantwoording toeristenbelasting
- Invoeren van de Waddenpas als nieuw inningssysteem voor toeristenbelasting zodat de logiesverstrekkers niet langer de belasting hoeven te innen en af te dragen
- Een deel van de reserve Recreatie benutten als cofinanciering voor initiatieven voor toerisme en recreatie die de aantrekkelijkheid van het eiland voor onze gasten vergroten

Diversiteit

Onze economie draait op toerisme. We zullen bij alles wat we doen steeds stil moeten staan bij de gevolgen van onze acties voor dat toerisme. Wij erkennen en ondersteunen het belang van onze toeristische sector, daarnaast is Terschelling gebaat bij een grotere diversiteit aan werkgelegenheid. Initiatieven voor werk buiten de toeristische sector moeten worden gestimuleerd. De werkgelegenheid in de sectoren landbouw, scheepvaart en visserij en enkele (semi-) overheidsorganisaties hoort bij het eiland en dient behouden te blijven.

Duurzame energie

Met het Ambitiemanifest, om in 2020 zelfvoorzienend te zijn, als leidraad moeten we goede initiatieven ondersteunen. Het ontwikkelen van alternatieve energiebronnen is een noodzaak waarmee we ons als eiland kunnen profileren en biedt het eiland ook economisch kansen. Een dergelijk grote ambitie vraagt om de inzet van partijen op maar ook zeker buiten het eiland. De VVD ziet Terschelling Energie als een belangrijke partner in het ontwikkelen van nieuwe concepten. Ook andere particuliere initiatieven kunnen op de steun van de VVD rekenen. Cofinanciering is daarbij een belangrijk middel, maar ook het bevorderen van het enthousiasme bij de inwoners ziet de VVD als rol van de gemeente. De VVD wil het Ambitiemanifest, dat in 2007 is vastgesteld, herijken. Er zijn inmiddels allerlei ontwikkelingen

in het denken over duurzaamheid. Hierna kan het uitvoeringsprogramma, dat geldig is van 2015-2018, hierop worden aangepast. Ook moet bekeken worden in hoeverre 2020 realistisch en haalbaar is als het gaat om het uitvoeren van het Ambitiemanifest.

Wat hebben we gedaan:

- ✓ Investering gepland voor energiebesparing zwembad
- ✓ Zonneveld op Hee gepland

Wat willen we:

- Terugdringen van gebruik van fossiele brandstoffen, zoals gas, en ondersteunen ontwikkelen alternatieve energiebronnen
- Ambitiemanifest 2007 herijken op nieuwe ontwikkelingen en haalbaarheid

Terschelling circulair

De Terschellinger economie kan als geen ander voordelen halen uit het creëren van een meer circulaire economie. In het kader van duurzaamheid zijn hier nog heel wat stappen te zetten en heel wat kansen te pakken. Wij willen ons aansluiten bij de organisatie Circulair Friesland en op die manier kennis en ideeën opdoen om zo de mogelijkheden die er voor Terschelling zijn optimaal te gaan benutten. Er gebeurt al veel, maar het is belangrijk hier nog meer op in te zetten. Uiteraard willen we hier graag alle ondernemers en belanghebbende organisaties op Terschelling bij betrekken.

Wat willen we:

- Aansluiten bij Circulair Friesland en kansen creëren op gebied van circulaire economie

TOERISME

Groot belang

De VVD is zich volledig bewust van het grote belang van de toeristische sector voor het eiland. Er zal blijvend geïnvesteerd moeten worden om in een veranderende economie een goede marktpositie te behouden. Om het belang van het toerisme beter te borgen, moet voor ieder beleidsstuk dat wordt geschreven, steeds de vraag worden gesteld over mogelijke gevolgen voor het toerisme. Het toerisme als speerpunt van beleid. Het Recreatieplatform wordt betrokken bij relevante beleidsvraagstukken en geeft gevraagd en ongevraagd advies aan college en raad.

Wat hebben we gedaan:

- ✓ Recreatieplatform is adviseur van de gemeente
- ✓ Al het relevante beleid wordt getoetst aan de gevolgen voor toerisme en recreatie

Groei

Groei van toeristische voorzieningen moet mogelijk zijn, maar dan wel met behoud of zelfs verbetering van de kwaliteit van de ruimtelijke inpassing. Voorkomen moet worden dat door overdreven voorzichtigheid verbeteringen onmogelijk worden gemaakt. Maar we realiseren ons terdege dat er grenzen aan de groei zijn. De natuur en het landschap van Terschelling vormen de grootste trekpleister voor de toerist, ook dat moeten we ons steeds realiseren. Bij nieuwe ontwikkelingen zal nadrukkelijk de behoefte onderzocht moeten worden. De VVD stelt voorop dat kwaliteit gaat voor kwantiteit. Kwaliteitsverbetering en innovatie zijn onontbeerlijk voor een de toekomst van Terschelling. De komst van toeristen is niet vanzelfsprekend. Het doorlopende gastenonderzoek wordt gecontinueerd en gebruikt om te anticiperen op vragen van onze gasten.

Wat hebben we gedaan:

- ✓ Gastenonderzoek is ingevoerd en de uitkomsten worden goed benut

Wat willen we:

- Ontwikkelingen worden getoetst op de meerwaarde voor de kwaliteit van het toeristisch product
- Uitbreiding en groei is mogelijk onder voorwaarde dat het landschappelijk inpasbaar is, bijdraagt aan het leefklimaat op Terschelling en leidt tot kwaliteitsverbetering

Promotie

De VVD wil Terschelling promotors als VVV, het Ondernemersfonds, SET en Oerol blijven ondersteunen. De bestaande financiële ondersteuning moet minimaal gehandhaafd blijven. De steun voor Oerol moet structureel zijn en niet afhankelijk van de bijdrage van ondernemers.

Ook op het vlak van promotie kunnen we veel bereiken door op te trekken in gezamenlijkheid. Het Ondernemersfonds is een belangrijke financiële drager voor Marketing en Promotie van Terschelling. De VVD vindt Marketing en Promotie dusdanig belangrijk, ook voor het voortbestaan van een zelfstandige gemeente Terschelling, dat wij het logisch vinden dat de gemeente een financiële bijdrage levert.

Wat hebben we gedaan:

- ✓ Ondernemersfonds is ingevoerd

Wat willen we:

- Marketing en promotie ruimer ondersteunen
- Blijvende goede samenwerking tussen relevante partijen blijven stimuleren

LANDBOUW EN LANDSCHAP

Ruimte voor boeren

Op Terschelling moet ruimte zijn voor een gezonde agrarische sector, die zich kan ontplooiën binnen de randvoorwaarden die door rijk en provincie worden gesteld.

De agrarische bedrijven op Terschelling bepalen voor een belangrijk deel het karakter van het eiland. Allereerst is hun invloed op het landschap van groot belang. Dankzij de boeren is de Terschellinger polder wat zij is: een prachtig wijds en open gebied, met ongekende natuurwaarden. Eén van de meest vogelrijke gebieden in Nederland.

Duurzaam

De VVD maakt zich sterk voor de ontwikkeling van een duurzame landbouw en duurzame ontwikkeling van ruimtelijk beleid. Dit moet in gezamenlijkheid met betrokken partijen en organisaties zodat het resultaat breed gedragen zal zijn door de eilander gemeenschap.

Landschap

De natuur en het landschap op Terschelling zijn ons visitekaartje. Daar moeten we goed op passen. De afslag van De Boschplaat is heel zorgelijk. Wij maken ons sterk voor maatregelen om verdere afslag te voorkomen. Kweldervorming en het herstelplan voor de Grië zijn mooie projecten waar waardevol landschap en cultuurwaarden van het eiland samenkomen. De VVD wil zich blijven inzetten voor deze projecten.

Wat hebben we gedaan:

- ✓ We werken positief mee aan ontwikkelingen op gebied van kweldervorming
- ✓ We hebben veel inzet gepleegd om het herstelplan voor de Grië te faciliteren

Wat willen we:

- Blijvende inzet vanuit de Gemeente ter ondersteuning van waardevolle projecten voor het landschap en de cultuurwaarden van Terschelling

ONDERWIJS

Samenwerking

Wat de VVD betreft is met de komst van de Brede School op West het einde van een intensievere samenwerking tussen de verschillende scholen, peuterspeelzaal en andere organisaties nog niet in zicht. Door een toekomstige terugloop in het aantal leerlingen is het noodzakelijk verder te kijken naar mogelijkheden om in de toekomst een kwalitatief en goed onderwijs op Terschelling te waarborgen. Wat de VVD betreft blijven er in ieder geval basisscholen op West, Midsland en Hoorn, maar worden er wel stappen gezet in een intensievere samenwerking. De VVD ziet verder mogelijkheden voor het voortgezet onderwijs om een grotere groep potentiële leerlingen aan te spreken, om meer gebruik te maken van moderne technologie, om meer verbinding te leggen met zowel openbaar als bijzonder onderwijs en leerlingen meer te bieden. De naam VMBO laten we achter ons, het wordt wat ons betreft DE scholengemeenschap. De scholen en de gemeente gaan beter samenwerken waar het de huisvesting betreft. We zorgen samen voor kwalitatieve en duurzame leslocaties.

Wat willen we:

- De VMBO ontwikkelt door tot DE krachtige toekomstbestendige Scholengemeenschap
- Het primair en voortgezet onderwijs werkt samen en zorgt voor kwalitatief toekomstbestendig onderwijs in de 3 dorpen West, Midsland en Hoorn
- Er wordt beter samengewerkt tussen gemeente en onderwijs als het gaat om huisvesting Internaat /Campus

Het Maritiem Instituut Willem Barentsz en simulatorcentrum is belangrijk voor het eiland. Het biedt werkgelegenheid aan een groot aantal eilanders in directe en indirecte zin. Daarnaast vertegenwoordigen de op Terschelling ingeschreven studenten van het MIWB ongeveer 9% van de bevolking. Dit succesvolle beroepsonderwijs kenmerkt zich door een permanente uitbreiding en aanpassing van het onderwijs. De VVD wil dat het MIWB zich kan blijven profileren en ontwikkelen en wil hier actief aan meewerken.

Een goed lopend maritiem hoger onderwijs is van groot maatschappelijk belang voor het eiland, het is dan ook een goede zaak dat de nieuwe Campus is gekomen. De VVD vindt het belangrijk dat de bewoners van de Campus zich bewust zijn van hun plaats op het eiland en dat ze onderdeel uitmaken van de samenleving. Er wordt aandacht aan besteed dat de studenten met respect voor hun omgeving kunnen wonen, studeren en werken op het eiland. Er moet worden bekeken hoe een goed leef- en leerklimaat meer kan worden gestimuleerd. We vinden het jammer dat er soms sprake is van overlast en zien daarin een taak voor de Veste, het MIWB en de gemeente om dit te beteugelen. Wat de VVD betreft wordt er in het gebouw “op palen” van de Oude Campus huisvestingsruimte voor studenten van het simulatorcentrum gecreëerd.

Wat willen we:

- Actief ondersteunen van het MIWB
- Huisvesting voor studenten van het simulatorcentrum in de gebouwen van de “Oude Campus”
- Bevorderen van deelname van de studenten aan de Terschellinger samenleving

GEZONDHEIDSZORG EN SOCIAAL DOMEIN

De gemeente Terschelling is niet in staat om alle taken nieuwe taken voor het sociaal domein zelf uit te voeren. De Jeugdzorg wordt opgepakt op provinciaal niveau, en de andere taken worden opgepakt in gezamenlijkheid met de 4 gemeenten in Noordwest Fryslân (Vlieland, Harlingen, Waadhoeke en Terschelling). De gemeenteraad is echter wel verantwoordelijk.

De VVD zal er scherp op blijven toezien dat het geld voor de juiste doelen wordt gebruikt. De kwaliteit van de zorg moet altijd voorop staan. Er wordt veel gevraagd van mantelzorgers en vrijwilligers. Op Terschelling is veel betrokkenheid en mensen zijn bereid elkaar te helpen. Dat is erg mooi en heel belangrijk maar we kunnen niet alle zorg afwentelen op onze eigen inwoners. Professionele ondersteuning is nodig. We moeten ons inzetten voor mensen die op een of andere manier buiten de boot vallen. Ook mantelzorgers moeten soms ontlast kunnen worden. Het eilandteam speelt een cruciale rol in de ondersteuning van mensen die zorg nodig hebben en is het eerste aanspreekpunt als het gaat om vragen op gebied van werk, inkomen, zelfredzaamheid, meedoen in de samenleving, WMO, Jeugdzorg en verslavingsproblematiek. Het eilandteam pakt niet alles zelf op, maar zorgt er voor dat er passende en professionele begeleiding wordt ingezet.

De VVD vindt het belangrijk dat ouderen op Terschelling zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Daartoe is het mogelijk zijn zogenaamde Kangoeroe-woningen te realiseren. Dit is binnen landelijke wetgeving toegestaan, maar ook met een tijdelijke vergunning kunnen er mogelijkheden worden gerealiseerd. Ouderen hebben recht op een mooie oude dag die met hulp van het eilandteam, (lokale) professionele zorg, mantelzorgers en vrijwilligers gerealiseerd kan worden. De VVD ondersteunt graag de Terschellinger tradities die voor ouderen belangrijk zijn.

De VVD vindt het verder belangrijk dat mantelzorgers elkaar kunnen ontmoeten, indien nodig ontzorgd kunnen worden en via een budget van de gemeente gewaardeerd kunnen worden door de zorgontvanger.

De zorg moet zoveel als mogelijk in de omgeving verleend kunnen worden. Daarbij moet volgens de VVD steeds bij aanbestedingen rekening worden gehouden met de mogelijkheid via eilander zorgverleners zorg te kunnen bieden.

Niet iedereen op Terschelling is welvarend. We vinden het belangrijk dat mensen die een steuntje in de rug nodig hebben dat ook krijgen. We vinden het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Om er voor te zorgen dat ook kinderen mee kunnen doen promoten we actief de mogelijkheden van Stichting Leergeld. Verder is er aandacht voor verborgen armoede en proberen we er voor te zorgen dat mensen toch gebruik gaan maken van de mogelijkheden die de gemeente al biedt. En daar waar mensen moeite hebben om hun financiën op orde te krijgen is er hulp mogelijk door het PING-loket of budgetcoachen in te schakelen.

Wat hebben we gedaan:

- ✓ Zoveel mogelijk zorg op het eiland en door het eiland
- ✓ Eilandteam als spil en aanspreekpunt rond zorgvragen
- ✓ Aandacht en ondersteuning van mantelzorg
- ✓ Het PING-loket is gerealiseerd
- ✓ Stichting Leergeld zorgt voor ondersteuning aan kinderen
- ✓ Goede samenwerking met andere gemeenten

Wat willen we:

- Nog meer aandacht voor het realiseren van lokale, professionele zorg
- Extra inspanning om “verborgen” armoede te voorkomen

SPORT EN CULTUUR

Sport

Sport is belangrijk voor gezondheid en voor sociale contacten. Dankzij het toerisme kunnen we toeristenbelasting inzetten voor sportvoorzieningen zoals het zwembad die we anders als kleine gemeente niet hadden kunnen financieren. De gemeente heeft een belangrijke taak als het gaat om het ondersteunen van verenigingen die de sportvoorzieningen in standhouden en uitbreiden.

Wat de VVD betreft is de komst van een golfbaan een mooie aanvulling op de sportvoorzieningen op Terschelling. Zowel voor de eilanders als voor de toeristen. De initiatieven die er nu zijn, met een natuurgolfbaan op West, juicht de VVD toe. Paardrijden is een belangrijke sport op ons eiland. De VVD wil meewerken aan een oplossing waardoor het weer mogelijk wordt voor kinderen en volwassenen zonder eigen paard om paardrijles te krijgen op Terschelling en om de gelegenheid te hebben in een binnenbak te rijden. Rond de sportvelden zijn nieuwe ontwikkelingen gaande en de VVD staat open voor de gedeelde verantwoordelijkheid met de sportverenigingen. Enerzijds om de voorzieningen betaalbaar te houden anderzijds omdat we als kleine gemeente anders niet alle sportvelden open kunnen houden. Voor wat betreft Hoorn zien wij kansen door het dorps huis te verplaatsen naar de omgeving van de basisschool. De komende periode willen wij hier gedegen onderzoek naar doen, in goed overleg met belanghebbenden en bewoners.

Wat hebben we gedaan:

- ✓ Het zwembad is in ieder geval voor de komende 15 jaar een blijvende voorziening op het eiland
- ✓ Er komt een nieuw kunstgrasveld op het sportveld te Midsland
- ✓ Er is een skatevoorziening voor de jeugd gerealiseerd
- ✓ De ontwikkeling van de golfbaan is opgestart
- ✓ SC Terschelling wil het beheer en eigendom van het gebouw op Midsland overnemen

Wat willen we

- Initiatieven die de sportbeoefening op Terschelling bevorderen ondersteunen
- Een onderzoek over de mogelijkheden van verplaatsing van het dorps huis Hoorn
- Verdergaande samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid als het gaat om voorzieningen

Musea

De tonnenloods kan een unieke plek worden om ons eiland, het landschap, onze cultuur, het Werelderfgoed Waddenzee en de activiteiten daaromheen te presenteren. De VVD staat achter de voorgenomen investering en een jaarlijkse exploitatiebijdrage vanuit de gemeente voor het verplaatsen van de museale functie van het CNL naar de Tonnenloods. De samenwerking met andere partijen, zoals uiteraard RWS als eigenaar van de Tonnenloods, maar ook SBB en VVV en eventueel andere partijen is voor de VVD daarbij belangrijk. Natuureducatie, informatie, cultuur en de start van de ontdekking van het eiland komen hierdoor bij elkaar.

Wat willen we

- Een modern nieuw informatie- en beleefcentrum in de Tonnenloods

Cultuurhistorie

De VVD vindt aandacht voor cultuurhistorie belangrijk. Behoud van kennis van de historie en taal verdient de steun van de gemeente. De VVD is een voorstander van het behoud van cultuurhistorische waarden op het eiland, zoals turfdôbes, stuifdijken, kapen en graslanden in de duinen. Ook De Stichting Bunkerbehoud en andere cultuurhistorische projecten zijn belangrijk voor Terschelling en haar gasten.

Oerol hoort wat de VVD betreft ondertussen ook bij de cultuur van Terschelling. Een goede oplossing voor een festivalterrein moet wat de VVD betreft op een positieve manier worden ondersteund. Ruilen van bestemming met een andere daarvoor geschikte locatie kan een goede oplossing zijn. Het moet dan wel om een locatie gaan waar een nieuwe bestemming redelijkerwijs kans van slagen heeft en planologisch en ruimtelijk inpasbaar is.

Wat willen we:

- Een oplossing voor het Oerol-terrein waarbij planologisch en ruimtelijk zo weinig mogelijk belemmeringen zijn

VERKEER, VERVOER EN WATER

De veerverbinding

De veerverbinding is de levensader voor Terschelling, het is de brug tussen het eiland en de vaste wal. De VVD wil werken aan meer bewustzijn in Den Haag voor deze levensader. De concessieverlening heeft slechts betrekking op personenvervoer, maar de veerdienst is ook verantwoordelijk voor vervoer van auto's en vracht. Er ontstaat een rechtsongelijkheid met mensen op de wal, de provinciale en landelijke overheid investeert daar in wegen en dat kost niemand iets extra. Eilanders en onze gasten moeten echter wel voor de veerboot extra betalen voor vracht en auto's. De VVD wil zich sterk maken in Den Haag en inzetten op meer investering vanuit het Rijk voor onze levensader, de veerverbinding. De extra kosten mogen niet langer bij de eilandbewoners en haar gasten terecht komen. Dit geldt ook voor studenten. De OV-jaarkaart moet daarom wat ons betreft ook door het Rijk worden toegekend voor vervoer via de veerverbinding. We zullen daar in Den Haag voor gaan pleiten.

De door het Rijk verplichte Raad van Advies moet wat de VVD betreft beter worden gefaciliteerd door Rijk en de rederij, zowel financieel als op inhoud. Zodat deze Raad van Advies haar belangrijke taak voor het eiland beter en transparanter kan gaan uitvoeren.

De bagageafhandeling van en naar Terschelling verdient meer aandacht. Een betere bagageafhandeling leidt tot meer gemak bij onze gasten en mogelijk zelfs tot een afname van het meenemen van de "rijdende koffer" naar het eiland: de auto. Wij willen samen met de gemeente Harlingen, Vlieland, de Provincie Fryslan en Doeksen hiervoor naar oplossingen zoeken.

Wat hebben we gedaan:

- ✓ De veerbootoorlog is beëindigd
- ✓ De eilander bevolking heeft de mogelijkheid gekregen via een Raad van Advies invloed op de veerdienst uit te oefenen

Wat willen we:

- Meer verantwoordelijkheid vanuit het Rijk voor de veerdienst, ook daar waar het vracht en auto's betreft
- Het Rijk moet de OV-jaarkaart ook laten gelden voor de veerdienst
- Meer aandacht vanuit het Rijk voor de werking van de Raad van Advies
- Bagageafhandeling verbeteren

Fietspaden

Gevaarlijke situaties in het fietspadennetwerk moeten worden opgelost. De VVD is een voorstander van verbetering van het fietspadennet in de duinen echter op een wijze die in harmonie is met natuur en landschap. De paden moeten goed begaanbaar blijven, regelmatig onderhoud is daardoor noodzakelijk. Voor de VVD zijn bredere en beter te onderhouden fietspaden (beton) een must. Daar moet de gemeente (en SBB) meer in investeren.

Wat willen we:

- Fietspadennetwerk veiliger en beter maken

Veiligheid in dorpen

De VVD is een voorstander van betaalbare verkeersremmende maatregelen in de dorpen op de hoofdweg om de veiligheid van de inwoners van de dorpen te vergroten. We willen geen ingewikkelde en dure aanpassingen aan wegen, maar pragmatische en simpele verkeersremmers. Zogenaamde Shared Spaces (gedeeld ruimtegebruik door voetgangers, fietsers en ander verkeer) is wat de VVD betreft een achterhaald concept vanwege de subjectieve onveiligheid.

Met name oudere automobilisten voelen zich bij nat of donker weer niet veilig op de Hoofdweg omdat de midden-belijning ontbreekt. De VVD wil de wegmarkering op de Hoofdweg aanpassen zodat (ook oudere) weggebruikers zich veilig voelen.

Daarnaast ziet de VVD het als een mogelijkheid om te onderzoeken in hoeverre we de paden in de polder kunnen aanpassen zodat landbouwverkeer de dorpen kan gaan ontwijken. Het aanpassen van de paden in de polder kan tevens als mogelijkheid dienen als omleidingsroute bij calamiteiten en als extra fietspadenroute.

Wat willen we:

- Praktische verkeersremmers daar waar in de buitendorpen te gemakkelijk snel wordt gereden
- De wegmarkering op de Hoofdweg aanpassen zodat (ook oudere) weggebruikers zich veilig voelen
- Onderzoeken waar polderpaden bijdragen aan vermindering van landbouwverkeer in de dorpen en deze aanpassen indien mogelijk
- Verkeersremmers om een veiliger overstek te realiseren bij de nieuwe Campus

Parkeren

Als de inwoners van Terschelling vinden dat er een parkeerprobleem is op Terschelling, dan moet daar een goedkope, heldere en simpele oplossing voor komen. Het grootste probleem doet zich daarbij voor in de zomer op West-Terschelling. De VVD wil alleen oplossingen die geen nieuwe problemen veroorzaken, slechts symbolisch helpen of onvriendelijk zijn. Dus geen eilandvignet, geen betaald parkeren, maar wel maatregelen die er voor zorgen dat langparkeerders niet langer bij de haven parkeren.

Wat willen we:

- Langparkeerders op het parkeerterrein bij de Werkhaven
- Minder parkeeroverlast in Oud-West
- Havenplein beter benutten voor de kort-parkeerders

Haven

De VVD wil dat de uitwerking van de havenvisie adequaat wordt opgepakt. Het uitwerkingsprogramma is wat de VVD betreft een dynamisch document. De realisatie van een fietsenstalling, die bij eventuele latere aanpassing van de haven gemakkelijk kan worden verplaatst, moet zo snel als mogelijk plaatsvinden. Dit om de verrommeling van het haventerrein tegen te gaan. Verder wil de VVD graag het initiatief tot het verplaatsen van de terminal zo snel als mogelijk van de grond trekken, zodat de toegang vanaf de boten dicht bij de terminal komt, zodat er een overdekte passage naar de boten kan worden gerealiseerd en zodat de verdere ontwikkeling van het haventerrein gestart kan worden. Het realiseren van een tweede brug is belangrijk om er voor te zorgen dat het eiland te allen tijde toegankelijk is, ook bij calamiteiten met de eerste brug. De VVD ziet hierin een taak voor RWS en wil via de contacten met Den Haag inzetten om hiervoor financiële ruimte krijgen. De VVD is geen voorstander van het verplaatsen van de tweede brug naar het lichtje of de Werkhaven. Verplaatsing naar het lichtje vinden we een veel te grote inbreuk op het waardevolle gebied waardoor de schepen dan moeten varen. Bovendien is het argument verkeersveiligheid onvoldoende om een dermate grote en impactvolle investering te doen. We willen wel onderzoeken of er een mogelijkheid is om het fietsverkeer en het autoverkeer op de WB-kade meer van elkaar te scheiden, zodat er een beter gevoel van veiligheid ontstaat. Om te komen tot uiteindelijke goede oplossingen rond verkeerstromen en invulling havenplein willen wij deskundigheid op logistiek gebied inhuren. Tot nu toe wordt er wat de VVD betreft teveel vanuit esthetisch oogpunt naar de problematiek gekeken. De VVD wil voor de uiteindelijke invulling een authentieke traditionele uitstraling, passend bij de oude dorpskern.

Wat willen we:

- Fietsenstalling snel realiseren op de haven
- Terminal verplaatsen waardoor terminal en boten beter op elkaar aansluiten en het haventerrein beter kan worden ingedeeld
- In verplaatste Terminal openbaar toilet realiseren
- Initiatieven ontwikkelen voor het realiseren van een tweede brug door RWS

- Onderzoek hoe het verkeersveiliger gemaakt kan worden rond de haven en de WB-kade
- Voor infrastructuurle vraagstukken wordt deskundigheid op logistiek terrein ingehuurd
- Authentieke en traditionele uitstraling van het havenplein, passend bij de oude dorpskern, geen moderne fratsen

Glasvezel

Tot de infrastructuur op Terschelling behoort zeker de digitale infrastructuur. Die is op dit moment onvoldoende en onder de maat. Zowel voor het toerisme als voor werken op afstand, voor onderwijs, voor een goedwerkende gezondheidszorg en voor onze openbare orde en veiligheid is een goed snelwerkend internet essentieel. De VVD wil er bij de provincie op blijven inzetten dat er meegewerkt wordt aan het verbinden op het glasvezelnet van heel Terschelling. De gemeente moet daarin ook haar eigen verantwoordelijkheid nemen en de VVD wil daar zeker in gaan investeren als dat nodig is.

Wat willen we:

- Investeren in een betere en snellere internetverbinding
- mening dat er nu een “nulmeting” gedaan moet worden om mogelijke geluidhinderen in de toekomst te kunnen monitoren.

DE ROL VAN DE GEMEENTE

Samen met de eilanders

De VVD wil de eilanders zelf meer ruimte geven om verantwoordelijkheden te dragen. Wij vormen als politieke partij daarbij graag de verbinding tussen het gemeentelijk bestuur en de Terschellingers. Wij staan voor een gemeente die wordt gekenmerkt door openheid, transparantie en betrokkenheid. Inwoners worden goed geïnformeerd en worden betrokken als belanghebbenden.

De gemeente informeert, vraagt meningen en praat met eilanders. We hebben de afgelopen periode een aanzet gedaan in om inwoners beter te betrekken bij de voorbereiding van beleid en plannen. We willen dat de gemeente eerder bewoners en belanghebbenden raadpleegt en informeert, voorafgaand aan behandeling in de gemeenteraad.

De bijeenkomsten “Et er oer ha” kunnen beter worden benut. Er zou daar wat de VVD betreft meer discussie over onderwerpen kunnen plaatsvinden. Zodat initiatiefnemers beter het draagvlak kunnen inschatten en goede tips kunnen krijgen voor het vervolg. We willen die bijeenkomsten beter faciliteren, beter voorbereiden en beter gaan benutten.

De VVD vindt het belangrijk om in gesprek te blijven met elkaar. We willen voorkomen dat trajecten eindigen in ellenlange, kostbare procedures, die vaak alleen maar verliezers opleveren. Mediation is inmiddels toegepast en willen wij voortzetten. Het ondernemerssprekuren en het bewonerssprekuren, waarbij inwoners en ondernemers in gesprek kunnen met het college, willen wij nog meer promoten en stimuleren.

Wat hebben we gedaan:

- ✓ Ondernemersspreekuur en bewonersspreekuur is ingevoerd
- ✓ Mediation is ingevoerd
- ✓ Bewoners zijn betrokken bij diverse onderwerpen door middel van bijeenkomsten

Wat willen we:

- Nog meer promoten spreekuren
- Bewoners en belanghebbenden eerder raadplegen en informeren
- Verbeteren discussie via het “Et er oer ha”

Dienstverlening

De gemeente is dienstbaar. De gemeente is een serviceorganisatie waar de inwoners terecht kunnen voor rijbewijzen, paspoorten en vergunningen. De gemeente biedt de mogelijkheid om persoonlijke afspraken te maken.

Ambtenaren zijn dienstverleners, en zijn dus ‘gewoon’ vriendelijk en actief mee-denkend met de inwoners. Er wordt op tijd en in respectvolle, begrijpelijke taal geantwoord op brieven, e-mail en telefonische gesprekken. Informatie vanuit het gemeentehuis moet volledig zijn.

Om onze ambities waar te maken vinden wij het vanzelfsprekend dat de gemeente beschikt over een gemotiveerde, deskundige en flexibele ambtelijk organisatie. Verder vinden wij het noodzakelijk dat het personeel affiniteit heeft met het eiland en met het toeristische karakter van onze gemeente. En daarbij gaat om deskundigheid en professionaliteit, toegesneden op onze specifieke eilander situatie en om medewerkers die begrijpen wat onze inwoners en ondernemers nodig hebben.

De gemeente profileert zich als een aantrekkelijke werkgever door middel van een goed personeelsbeleid met een actief scholingsbeleid, een leeftijdsbewust personeelsbeleid, flexibele werktijden en loopbaanbeleid. Wij willen door mogelijkheden te creëren voor jonge medewerkers de diversiteit en continuïteit in de ambtelijke organisatie versterken. Wij willen daarnaast dat de gemeente haar verantwoordelijkheid neemt als maatschappelijk verantwoord “ondernemer” middels het aanbieden van werkervaringsplekken en maatschappelijke stages, waarmee zij mensen in de gelegenheid stelt werkervaring op te doen en zich te ontwikkelen, middels beschut werken plekken en plekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Wat hebben we gedaan:

- ✓ Trainingen op gebied van communicatie
- ✓ Werkervaringsplekken en stages voor jonge ambtenaren

Wat willen we:

- Continu werken aan een goede dienstverlening
- Denken in oplossingen

Samenwerking

De gemeente Terschelling is kwetsbaar in haar voortbestaan als zelfstandige gemeente. De VVD wil haar ogen niet sluiten voor de druk die de uitvoering van de vele taken legt op de organisatie en het gemeentelijke bestuur. Wij kunnen deze taken als kleine gemeente niet allemaal zelf uitvoeren. We willen intensief samenwerken met de andere Waddeneilanden, daarbij is een ambtelijke nauwere samenwerking wat ons betreft bespreekbaar. Daarnaast blijven we voor wat betreft het sociale domein samenwerken met de walgemeenten. Ook andere gemeenschappelijke regelingen zijn voor een ons een middel om optimaal onze inwoners te kunnen bedienen en onze service op peil te houden. We moeten ons zelf steeds de vraag blijven stellen hoe we genoeg bestuurskracht en uitvoeringskracht hebben om onze taken voor de inwoners goed uit te kunnen voeren.

Wat willen we:

- Nauwere ambtelijke samenwerking Waddeneilanden

Veiligheid

De VVD hecht er grote waarde aan dat de inwoners van Terschelling en haar gasten zich veilig kunnen blijven voelen. De brandweer en de politie moeten op het huidige niveau beschikbaar blijven. De veiligheid van de inwoners en badgasten op Terschelling is een overheidstaak. Voor de extra zomerbeveiliging willen we als gemeente mee blijven betalen. Als het gaat om acute zorgverlening in noodsituaties, moeten we aandacht blijven vragen voor de eilandsituatie. Zo vindt de VVD dat medische zorg voldoende moet zijn om bij urgente situaties te kunnen handelen.

De brandweer verdient aandacht, vrijwilligers zijn daarbij belangrijk, maar ook de huisvesting van de brandweer. De kazerne op West zal vervangen moeten worden, een locatie die goed toegankelijk is en zorgt voor goede aanrijtijden staat daarbij voor de VVD voorop.

Veiligheid is wat de VVD betreft ook de beveiliging tegen de zee. Dynamisch kustbeheer mag niet ten koste gaan van belangrijke voorzieningen voor de eilanders en onze gasten en het is belangrijk de eilanders steeds goed te betrekken. De VVD ziet kweldergroei als belangrijke methode en heeft prioriteit boven aanleg van dijken. Er moet aandacht komen vanuit het Rijk voor de bescherming van ons haventerrein en West-Terschelling tegen het water, zowel financieel (Garantiefonds) als uitvoerend. Wij zullen ons daar als VVD sterk voor maken.

Wat willen we:

- Nieuwe brandweerkazerne op toegankelijke en goed bereikbare locatie op West
- Inzetten op een goede bescherming van Terschelling tegen het water
- Goede samenwerking met de lokale politie en goede kennis van het eiland bij de lokale politie
- Waterveiligheid bevorderen door praktische aanpassingen, geen uitzicht belemmerende maatregelen
- Inzetten op Garantiefonds voor schade door overstromingen

Handhaving

Het handhavingsbeleid heeft continu aandacht. Wij willen niet aan symptoombestrijding doen, maar daadwerkelijk problemen oplossen. Handhaving is geen doel op zich, maar een middel om ongewenst gedrag, overlast en ongewenst handelen te voorkomen. We werken met een handhavingsjaarprogramma. Daarbij moet de ernst van de zaak de prioriteiten bepalen. Ruimte om zaken snel en flexibel aan te pakken als iets tot irritatie bij inwoners leidt willen wij daarbij niet vergeten. De politie heeft daarbij ook een rol. Overigens vinden wij het normaal dat inwoners zich er van bewust zijn wanneer ze iemand tot last zijn of overtredingen plegen en moeten ze daarop aangesproken worden. Bemiddeling en mediation blijven onderdeel van het handhavingstraject. In horeca-concentratiegebieden is het belangrijk dat gemeente, beveiliging en politie, omwonenden en ondernemers met elkaar in gesprek gaan en blijven en gezamenlijk verantwoordelijkheid voelen om de overlast te beperken en het gebied aantrekkelijk te houden.

Wat willen we:

- “Normaal doen” over handhaving: Volgens handhavingsjaarprogramma en geen willekeur
- Ernst van de zaak bepaalt de prioriteit
- Oog voor “klein leed” dat tot irritatie leidt
- Bemiddeling en mediation blijft toegepast,
- Inzet op het gezamenlijke overleg en de gezamenlijke verantwoordelijkheid in horecagebieden

Omgevingswet

De gemeente moet zich goed voorbereiden op de Omgevingswet. De Omgevingswet wordt landelijk gezien als de grootste operatie sinds jaren. De Omgevingswet gaat meer gemak bieden voor inwoners en ondernemers en het Omgevingsplan (vervanger voor het bestemmingsplan) moet duidelijk maken wat op een locatie wel of niet kan. Er verandert veel voor wat betreft de wijze waarop we in de toekomst met een ingediend initiatief om gaan: wat willen initiatiefnemers, welke informatie is nodig en wat is de samenhang met beleid? De ambtelijke organisatie moet hier op voorbereid zijn en daar moet de komende jaren concreet aan gewerkt worden, gezien de grote veranderingen die deze wet brengt. Ook de gemeenteraad, het college en belanghebbende partijen moeten goed inzicht krijgen in hoe met de omgevingswet moet worden omgegaan. De visie op de ontwikkeling van Terschelling zal niet veranderen door invoering van de Omgevingswet, we zullen wel moeten kijken hoe we de intentie van de Omgevingswet zo goed mogelijk kunnen invullen op Terschelling.

Wat hebben we gedaan:

- ✓ Toekomstvisie TS25 is vastgesteld.

Wat willen we:

- Goede voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet.

Tot Slot

De VVD Terschelling ziet de toekomst met vertrouwen tegemoet. Wij willen graag bestuurlijk verder bouwen aan het goede voor Terschelling. De VVD kandidaten van de verkiezingslijst gaan hun uiterste best doen om veel van de plannen te realiseren